

Leiðbeining til lærarar

Lærugreinin føroyskt í breytarverkætlanini

Lærugreinir í breytarverkætlanini

Breytarverkætlanin er tvørgreinalig og verður skrivað tveimum lærugreinum. Onnur lærugreinin skal vera á A-stigi og hin antin á A-, B- ella C-stigi.

“Báðar lærugreinarnar hava sama rætt til fakliga tyngd, og sjálvt um tyngdin í evninum kann liggja meiri á aðrari lærugreinini – tí fyrru ella tí seinnu – so skal tað í uppgávuorðingin altíð vera greitt tilskilað, hvussu báðar lærugreinarnar eru við til at fremja fakligu málini í uppgávuni.”

Brot úr skrivi frá MMR til skúlaleiðslurnar 7. oktober 2015

Lærugreinin føroyskt kann vera onnur av lærugreinunum í breytarverkætlanini, um evnið og uppgávuorðingin í nóg stóran mun eru føroyskfaklig, t.e. fevna um faklig mál í lærugreinini.

Dømi um føroyskfaklig evni:

- Bókmentasøga
- Fagurbókmentaligir tekstir
- Yrkisbókmentaligir tekstir av ymsum slag
- Margháttaðir tekstir av ymsum slag
- Málsøga
- Málslig evni av ymsum slag

Tekstir, sum verða viðgjørdir, skulu í høvuðsheitum vera á føroyskum máli (upprunaføroyskir ella týddir). Norðurlendskir (og møguliga aðrir) tekstir kunnu eisini vera evni, um teir verða mettir at vera fevndir av lærugreinini, t.d. tekstir hjá føroyskum listafólki á øðrum málum ella aðrir tekstir, sum viðgera føroyskfaklig evni.

Annað útlenskt tilfar (filmar, yrkistekstir o.a.), sum ikki beinleiðis kann metast at vera fevnt av lærugreinini, kann ikki fatast sum føroyskfakligt evni í breytarverkætlanini.

Um sjálvt evnið í breytarverkætlanini ikki er føroyskfakligt, ber til at knýta lærugreinina føroyskt afturat við háttalagnum. Umráðandi er tá, at háttalagið í sær sjálvum fyllir somikið nógv í verkætlanini, at føroyskfakliga tyngdin verður hóskandi.

Dømi um føroyskfaklig háttaløg:

- Tekstgreining
- Samskiftisgreining
- Málslig greining

Talan kann t.d. vera um, at miðlingin av einum evni verður viðgjørd, og at samskiftisgreining í sær sjálvum verður ein stórir partur av viðgerðini. Ella at ávíst skrivningarlag hjá høvundi verður viðgjørt, og at tekstgreining í sær sjálvum verður stórir partur av viðgerðini.

Uppgávuorðing

Uppgávuorðingin skal fevna um tvær ymiskar lærugreinar, sum báðar skulu hava fakliga tyngd í orðingini. Samstundis, sum tað tvørgreinaliga sambandið millum lærugreinarnar skal síggjast aftur í uppgávuni, er eisini umráðandi, at lærugreinarnar hvør sær hava sína egnu fakligu tyngd.

Summar lærugreinar hava somu ella líknandi kjarnaeki sum føroyskt, t.d. danskt og enskt. Tá kann avbjóðingin í roynd og veru liggja í at geva báðum lærugreinunum sína egnu fakligu tyngd. Her kann ein loysn vera at gera samanberandi viðgerðir og frásjónargerðir, sum krevja, at báðar lærugreinirnar verða nógv væl umboðaðar.

Ein onnur avbjóðing kann vera at fáa tað tvørgreinaliga at virka, um lærugreinirnar eru meira ólíkar. Umráðandi er tá, at uppgávuorðingin ikki verður ov tvíbýtt. Uppgávuorðingin er ikki í nógv stóran mun tvørgreinalig, um t.d. eitt søguligt evni verður viðgjørt í einum parti, og ein stuttsøga við sama evni verður viðgjørd í einum øðrum parti.

Heldur kann føroyskfakligi parturin tá vísa á, hvussu lýsta søguliga evnið hevur ávirkað bókmentasøguna ella ritverkið hjá ávísnum høvundi.

Dømi um uppgávuorðingar

Føroyskt og átrúnaður

Tær sjei deyðsyndirnar lýstar í skaldskapi og list

Hvussu hevur læran um tær sjei deyðsyndirnar verið nýtt í átrúnaði og listarligum høpi?

Greið frá teimum sjei deyðsyndunum og uppruna teirra. Síðan skalt tú við støði í frágreiðingini greina og tulka nøkur sjálvvald føroysk listaverk, har læran um deyðsyndirnar kemur til sjóndar. Lýs í hesum sambandi gongdina frá lærusetningi til listarligt útrykk. Met at enda um útsøgnina hjá Lindhardt um, at gomlu deyðsyndirnar eru vorðnar dygdir í nútíðar mentan.

Føroyskt og sálarfrøði

Etingarólag og skaldsøgan *At temja apuna* (2006) eftir Judith Fathallah

Hvat er etingarólag, og hvørjar kunnu orsakirnar vera?

Greið frá, hvat etingarólag er, og hvørji eyðkennini eru. Við støði í frágreiðingini skalt tú greina og tulka skaldsøguna *At temja apuna* við serligum atliti at persónlýsingum. Met við støði í bókini um, hvørjar orsakir kunnu vera til, at etingarólag tekur seg upp, og um hvat kann gerast fyri at hjálpa persónum við etingarólaga.

Føroyskt og sölubúskapur

Føroyar sum ferðavinnuland

Hvussu verða Føroyar marknaðarførðar sum ferðavinnuland?

Greið frá ferðavinnuni sum vinnugrein í Føroyum. Við støði í frágreiðingini skalt tú vísa, hvussu tveir sjálvvaldir lýsingarfilmur lýsa og marknaðarføra Føroyar sum ferðavinnuland. Met um marknaðarføringina við støði í viðgerðini av lýsingarfilmunum og vís á fyrimunir og vansar.